

De pedagogische kwaliteit van pedagogisch medewerkers wordt onder andere afgemeten aan de kwaliteit van de zes interactievaardigheden in de communicatie met kinderen. Wetenschappelijk onderzoek van de afgelopen jaren heeft ons meer geleerd over de pedagogische kwaliteit van de kinderopvang en de effecten van de kinderopvang op de ontwikkeling van kinderen.

Het vergroten van de kwaliteit van de interactievaardigheden van medewerkers binnen de kinderopvang staat hoog op de agenda. De afgelopen jaren zijn veel pedagogisch medewerkers in deze vaardigheden extra geschoold. In vakbladen en publicaties is aandacht besteed aan de onderbouwing van deze vaardigheden en praktische toepassingen in de omgang met kinderen.

Praktische invulling

Met het boek *Leidinggeven vanuit interactievaardigheden* van Marleen Kerstens wordt een praktische invulling gegeven aan leiderschap in de kinderopvang. Het boek gaat over de vraag hoe je als teamleider kunt werken aan het bestendigen en versterken van de pedagogische kwaliteit van kinderopvang. De auteur geeft inzicht in hoe je dit als leidinggevende kunt doen aan de hand van de zes interactievaardigheden in de communicatie met je medewerkers. Zoals de auteur aangeeft in de inleiding toont de pedagogische kwaliteit in de

Leidinggeven vanuit interactievaardigheden

kinderopvang zich in de manier waarop pedagogisch medewerkers zich afstemmen op de behoeften en ontwikkeling van kinderen. In de relatie tussen pedagogisch medewerkers en leidinggevende is dit niet wezenlijk anders. Het is in de kinderopvang niet alleen essentieel om goed voor kinderen en ouders te zorgen, maar ook voor elkaar.

Wanneer de leidinggevende in de communicatie met medewerkers laat zien wat zij belangrijk vindt, kunnen medewerkers zich meer bewust worden van de verwachtingen van de leidinggevende over de pedagogische kwaliteit. Zij zien in het gedrag van de leidinggevende ook een praktisch voorbeeld van hoe een hoge kwaliteit van de interacties eruit kan zien en wat hiervan het effect is op henzelf, en de aansturing van het team.

Kwaliteit van relaties

Leidinggeven aan kinderopvangteams vraagt niet alleen om visie, sturing en leiderschap, maar ook om een stevige kwaliteit van de relaties. Volgens de aankondiging van het boek, slaat het een brug tussen leidinggevend en pedagogisch medewerkers in de kinderopvang. In *Leidinggeven vanuit interactievaardigheden* lees je hoe je als leidinggevende positieve invloed kunt hebben op de flexibiliteit, ontwikkeling en samenwerking in het team. Vanuit de zes interactievaardigheden in de kinderopvang worden er in het boek voorbeelden gegeven hoe de leidinggevende kan aansturen op pedagogische kwaliteit. Stuur je pedagogisch medewerkers aan vanuit de vaardigheid 'respect voor autonomie', dan aanvaard je verschillen tussen je medewerkers, respecteer je de eigenheid en geef je hun de mogelijkheid zelf te bepalen hoe zij aan hun werk invulling geven en hoe ze het werk uitvoeren. De medewerkers voelen de ruimte die je geeft om hun eigen waarden, creativiteit, tempo en ontwikkeling in het werk te brengen. Respect voor autonomie vraagt van de leidinggevende flexibiliteit, aanpassingsvermogen, moed en vertrouwen. Je kunt pedagogisch medewerkers vanuit 'de bril'

van de zes interactievaardigheden ondersteunen in hun professionele ontwikkeling. De auteur beschrijft hoe je dit kunt doen vanuit het motto 'Wat aandacht krijgt, groeit'. Zij doet dit door de lezer theoretische bronnen, voorbeelden en casussen aan te reiken over het aansturen van kinderopvangteams.

De achterflap vertelt meer over de auteur drs. Marleen Kerstens, pedagoog. Ze ontwikkelt educatieve spel- en coaching-materialen voor de kinderopvang. Ze introduceerde onder meer een spelmethodiek, waarin locatiemanagers ontdekken hoe zij de zes interactievaardigheden kunnen toepassen vanuit hun rollen en functies binnen kinderopvangorganisaties.

Opbouw van het boek

Na een inleiding, leeswijzer en algemene toelichting op kinderopvangteams in ontwikkeling, start het boek met het bespreken van de toepassing van de zes interactievaardigheden in het leidinggeven. Elke interactievaardigheid wordt vanuit verschillende insteken besproken, zoals: wat houdt de vaardigheid in, wat zien we terug over deze interactievaardigheid in de literatuur over leiderschap, hoe kun je vanuit deze vaardigheid inspelen op gebeurtenissen in het team, wat weten we uit onderzoek naar de kwaliteit over deze interactievaardigheid.

Vanuit de theorie wordt er in elk hoofdstuk een koppeling gemaakt naar de praktijk door het uitwerken van een casus, met reflectievragen en conclusies. De auteur ondersteunt haar opvattingen met referenties naar bronnen, inzichten en citaten van anderen. De vele bronvermeldingen halen hier en daar de vaart uit de tekst. Toch zijn ze wel plezierig in een tijd waar regelmatig informatie klakkeloos wordt overgenomen van anderen of er voor beweringen soms geen gefundeerde onderbouwing is.

Bruikbaarheid

Toen ik dit boek in handen kreeg werd ik er blij van. Ik heb het boek direct de volgende dag meegenomen naar 'De pedagogisch

coach'-opleiding waarvan ik een aantal bijeenkomsten verzorgd als trainer. Ik heb de deelnemers van verschillende groepen het boek laten inzien en gevraagd naar hun mening. Een derde van de deelnemers noteerde de titel van het boek direct om het aan te schaffen. Het boek voldeed dus voor een aantal deelnemers aan hun ontwikkelbehoeften. Zij zagen het boek als inspiratiebron voor hun functie als pedagogisch coach of pedagogisch beleidsmedewerker.

Om het in één keer uit te lezen bevat het boek te veel informatie. Dat is ook niet de opzet van het boek. Het boek biedt leidinggevend, pedagogisch beleidsmedewerkers of pedagogisch coaches handvatten door 'wat wij weten uit onderzoek en wat werkt' te vertalen naar de eigen praktijk. Deze kennis wordt ondersteund met reflectievragen voor bezinning op het eigen handelen. Het boek is dus meer een werkboek dan een leesboek. De leidinggevende wordt uitgenodigd om kritisch te kijken en aan de slag te gaan met de eigen voorbeeldfunctie die hij/zij vervult in de communicatie met de medewerkers. De leidinggevende ervaart dat er keuzevrijheid is om een bepaald voorliggend vraagstuk aan te pakken. Medewerkers en teams ontwikkelen zich in een bepaalde richting aan de hand van de gemaakte keuzes. De leidinggevende kan middels dit boek gericht werken aan de verbetering van de eigen professionele ontwikkeling in de aansturing van teams en in het coachen van individuele medewerkers.

Leidinggeven vanuit interactievaardigheden. Een basis voor het aansturen van kinderopvangteams | Marleen Kerstens | 144 Pagina's | 2018 | uitgave SWP

Deze recensies zijn gemaakt door: Clarine de Leve. Zij is pedagoog en werkt vanuit Vuyoj Opleiden. Clarine is onder andere trainer van 'De pedagogisch coach', een opleiding verzorgd door Kans Kwadraat. C.de.leve@vuyojopleiden.nl

LEIDRAAD VOOR PEDAGOGISCH BELEIDSMEDEWERKER

Op een bijeenkomst van de opleiding 'De pedagogisch coach' stond het opstellen van een coachplan op het programma. Een deelnemer had de 'Leidraad voor pedagogisch beleidsmedewerker' bij zich, uitgegeven door Daisy's opstapje. Deze handleiding ging prompt de hele groep door. Dit was nu precies de praktische informatie die (een paar) deelnemers nog nodig hadden.

De informatie in de leidraad is niet nieuw, maar wel heel compact gebundeld in 38 bladzijden. Hij is met name interessant voor kleine kinderopvangorganisaties die voorbeelden zoeken voor de invulling van hun coachplan. In de handleiding zitten achtergrondinformatie over het wetenschappelijk kader en het coachen van medewerkers binnen de kinderopvang. Het coachprogramma in de praktijk wordt kort en overzichtelijk toegelicht.

In de handleiding zitten observatieformulieren, scoreformulieren en werkbladen, en een voorbeeld van een coachprogramma. Het geeft richting en vormt een inspiratiebron voor kinderopvangorganisaties voor het opstellen van het coachplan en de monitoring van de pedagogische kwaliteit van de opvang. Bronnen voor de werkbladen en

scoreformulieren worden niet genoemd, maar Daisy laat desgevraagd weten dat zij en Caitlin diverse bestaande lijsten hebben gebruikt als inspiratiebron, onder andere Z'evenZien, de NCKO kwaliteitsmonitor en zelfevaluatie, coaching en beoordeling. Daarnaast hebben zij gekeken naar bestaande theorieën en daarop de lijsten verder aangevuld. De aanschaf van deze handleiding is redelijk prijzig in verhouding tot het aantal bladzijden. Voor kleine organisaties die niet de benodigde expertise in huis hebben, geeft de leidraad een praktisch kader voor het doorzichten van de pedagogisch beleidsmedewerker. De handleiding is te bestellen via de mail: daisy@daisysopstapje.nl.

Voor u als lezer van BBMP heeft Daisy Koekkoek een kortingscode BBMPCL2019. Geef deze code aan in de mail waarin u de leidraad bestelt. De kosten zijn dan 52,50 euro, inclusief BTW en verzendkosten.

Leidraad voor de pedagogisch beleidsmedewerker. Handleiding voor in de kinderopvang | Daisy Koekkoek en Caitlin van der Voord | Uitgegeven bij Daisy's opstapje